

Posudek vedoucího diplomové práce

Téma: Institut osvojení nejen ve světle rekodifikace soukromého práva

Autor: Martin Beneš

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.

Posuzovaná diplomová práce pojednává o problematice osvojení. Jde o tradiční institut soukromého práva, který je dlouhodobě a poměrně často předmětem pozornosti odborné veřejnosti. Současně je však zřejmé, že problematika osvojení nezůstala stranou poměrně rozsáhlých změn, které sebou přináší přijetí občanského zákoníku. Některé z těchto změn mají vést k pouhému zpřesnění dosavadního právního stavu. Jiné naopak představují zcela novou úpravu, kterou dosavadní právní řád neobsahoval.

Diplomant se s těmito východisky vyrovnal zdařile. Svojí práci rozčlenil do několika ucelených částí. První z nich je věnována vymezení základních pojmů. Již v této pasáži však autor započíná výklad samotného tématu, když vymezuje obecně pojem osvojení, jeho druhy a prameny úpravy osvojení. Druhá část je věnována historickému exkurzu do úpravy osvojení. Autor zde ve stručné podobě podává přehled úpravy osvojení v moderních právních úpravách počínaje obecným zákoníkem občanským. Od stránky 24 se pak již pouští do vlastní úpravy osvojení. Při výkladu tématu volí metodu srovnání právní úpravy účinné do 31.12. 2013 a úpravy účinné od 1.1. 2014. Každou z těchto situací přitom rozebírá v samostatné kapitole. Nejde přitom jen o rozbor úpravy zákona o rodině resp. nového občanského zákoníku, pominuty nejsou ani aspekty procesní. Na tento paralelní výklad navazuje stručné, ale zajímavé pojednání o úpravě osvojení v německém právním řádu. Práce je zakončena kapitolou věnovanou shrnutí a zhodnocení nové úpravy a úvahám de lege ferenda. Rozsah textu více než dostatečně naplňuje kritéria kladená na diplomovou práci. Ve struktuře práce došlo k drobným změnám oproti schválenému zadání. Potřeba těchto změn vyvstala v průběhu zpracování, a byla náležitě prokonzultována a odsouhlasena vedoucím práce.

Odborná úroveň zpracování práce je na velice dobré úrovni. Diplomant si své téma zvolil jako individuální a z celé práce je patrné, že jej opravdu zaujalo. Zvolenou materii zpracovává velmi pečlivě. Daří se mu podat souběžný výklad nové a staré úpravy, byť je možná přece jen škoda, že nakonec zvolil koncepci souběžných výkladů a nesloučil spíše pojednání o obou úpravách do jednoho celku. Takový pracovní postup je sice o něco náročnější, ale zjevně by nebyl nad síly autora a ještě více by omezil opakování obdobných informací, byť se i tak daří autorovi příliš nadměrnému uvádění totožných údajů poměrně zdařile vyhýbat. Jinak se však diplomant s tématem vypořádává přehledně. Je pochopitelné, že styl výkladu je podřízen zadání práce. S ohledem na rozsah úpravy osvojení, a to hned v několika předpisech, je zřejmé, že autor se může pouštět do teoretických úvah či hlubších rozborů jen v omezeném rozsahu. Jeho výklad je tak mnohdy značně popisný, současně je však třeba připomenout, že nevynechává nic zásadně podstatného, a je vyvážený Celkově kladnému dojmu přispívá i dobrá stylistická úroveň vyjadřování a jeho srozumitelnost. Autor se nebojí zaujmout vlastní

názor či doplnit výklad vlastní úvahou. To ostatně prokazuje i v závěrečné části práce, kdy na podkladě srovnání s německou úpravou nastiňuje možná vylepšení stávající úpravy osvojení.

Autor v dostatečné míře čerpá z odborné literatury. Při zpracování využil několik desítek literárních zdrojů, zejména knižních. Pasáž pojednávající o úpravě osvojení ve Spolkové republice Německo je inspirována hned několika zahraničními cizojazyčnými publikacemi. Text je doplněn citačním aparátem, který čítá na diplomovou práci nadstandardních 173 položek na 85 stranách textu. Použité zdroje jsou citovány v souladu s platnou citační normou.

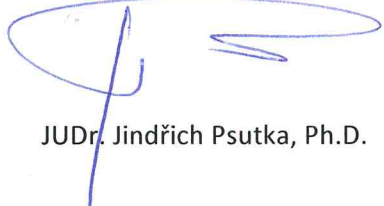
Formální úroveň zpracování nevykazuje žádné výraznější nedostatky. Autor se jistého počtu prohřešků proti pravidlům pravopisu sice dopouští, jejich počet je však zanedbatelný a celkově dobrý dojem z práce nijak výrazněji nepostihují.

S ohledem na uvedené lze tedy bezesporu shrnout, že uchazeči se podařilo zpracovat zvolené téma na patřičné odborné úrovni. Některé aspekty problematiky byly sice akcentovány pouze okrajově (např. úloha orgánu sociálně-právní ochrany dětí v procesu osvojení), některé jiné zůstaly nedotčeny (např. osvojení s mezinárodním prvkem). Cílem diplomové práce bylo však především pojednat o úpravě osvojení v novém občanském zákoníku a tuto úpravu porovnat s tou předchozí. Tento cíl byl bezesporu naplněn. Práci proto k obhajobě **doporučuji** a navrhuji hodnotit ji jako **výbornou**.

Otázky:

- 1) Na několika místech je v práci vyjádřena pochybnost o novém pojetí zrušení osvojení, kdy nelze osvojení zrušit po uplynutí tří let od rozhodnutí o osvojení. Na jaké situace dle Vás bude dopadat výjimka z tohoto pravidla stanovená v § 840 odst. 2 věta druhá?
- 2) Zkuste shrnout pozitiva, resp. negativa české úpravy osvojení v porovnání s úpravou německou?

V Plzni dne 16. května 2014

JUDr. Jindřich Psutka, Ph.D.